

3.4.4. Diplomat en Òptica i Optometria de la UPC

Context institucional. Objectius i planificació

La diplomatura d'Òptica i Optometria s'imparteix a Catalunya a l'Escola Universitària d'Òptica de Terrassa des de l'any 1977. L'Escola pertany a la Universitat Politècnica de Catalunya i és l'únic centre a Catalunya dedicat a aquest ensenyament. Els seus diplomats tenen un bon reconeixement social.

L'actual pla d'estudis corresponent a la diplomatura d'Òptica i Optometria fou aprovat l'any 1994 (BOE, gener de 1994) i el centre té aprovat un pla estratègic en el marc de la planificació estratègica de la UPC.

Pel que fa als objectius de la titulació, cal dir que es troben ben definits i queden recollits en els estatuts de l'Escola. La Comissió Permanent i la Junta de l'Escola són els responsables de vetllar pel seu compliment.

Fins el curs 1993-94 el centre comptava amb 250 places ofertes per a l'ensenyament. Per al curs següent es van reduir a 200, adequant la capacitat oferta a la demanda de primera opció. Per tant, es considera la dimensió de l'escola, quant a nombre d'estudiants admesos, suficient per satisfer la demanda social. El nombre d'estudiants de primera opció és alt, encara que hi ha un grup d'alumnes, que volta el 20%, que procedeix d'altres opcions.

L'accés dels estudiants és el següent: un 68% procedeix de les PAAU, un 22% de la FP2, i el 10 % restant són titulats. A les Taules següents es dona informació relativa a l'accés dels estudiants.

Taula 3.4.19. Estructura de l'accés en el curs 1997-98 en l'ensenyament d'Òptica i Optometria de la UPC

<i>Nota de tall en primera assignació</i>										
Titulació	<i>Cursos acadèmics</i>									
	<i>93/94</i>		<i>94/95</i>		<i>95/96</i>		<i>96/97</i>		<i>97/98</i>	
Òptica i Optometria	5.71		6.07		6.17		6.18		6.07	

<i>Evolució dels alumnes de 1ª opció amb notes iguals o superiors a 7 PAAU</i>										
	<i>Cursos acadèmics</i>									
	<i>93/94</i>		<i>94/95</i>		<i>95/96</i>		<i>96/97</i>		<i>97/98</i>	
	<i>Núm.</i>	<i>%</i>	<i>Núm.</i>	<i>%</i>	<i>Núm.</i>	<i>%</i>	<i>Núm.</i>	<i>%</i>	<i>Núm.</i>	<i>%</i>
Òpt. i Optom.	13	8%	13	10%	10	7%	11	8%	15	9%

<i>Demanda d'accés el curs 1997-98 PAAU</i>				
	<i>Places ofertes</i>	<i>Demanda total</i>	<i>Demanda en 1ª opció</i>	<i>Demanda satisfeta 1ª opció</i>
Òptica i Optometria	200	954	187	126

<i>Demanda d'accés el curs 1997-98 FP</i>			
	<i>Demanda Total FP</i>	<i>Demanda en 1ª opció</i>	<i>Demanda satisfeta</i>
Òptica i Optometria	110	45	29

Programa de formació

El programa de formació està orientat a potenciar de manera preeminent els aspectes sanitaris de la diplomatura. Cal fer referència a la creació d'unitats com la clínica optomètrica que marquen una fita en l'excel·lència de la docència d'aquest camp. Tanmateix fóra bo tractar de veure la possibilitat d'introduir noves àrees d'especialització, per exemple en l'àrea d'òptica general, o d'estudiar la inclusió d'assignatures de gestió d'empreses d'òptica o de vendes que són cada cop més demanades pel mercat laboral.

D'altra banda, cal esmentar que els estudiants tenen la possibilitat de completar la seva formació aprofitant els diferents serveis que ofereix el centre, com el Programa Interuniversitari de Cooperació amb universitats europees, el Programa Intercampus amb Amèrica Llatina, i els convenis de cooperació amb diversos hospitals, empreses del sector, així com amb el Museu de la Ciència i de la Tècnica de Terrassa.

Finalment, cal indicar que existeix, per part del centre, una demanda per a la creació d'un segon cicle que permeti donar continuïtat a l'ensenyament.

Taula 3.4.20. El pla d'estudis de l'ensenyament d'Òptica i Optometria de la UPC

<i>Assignatures</i>	<i>Crèdits teòrics</i>	<i>Crèdits pràctics</i>	<i>Total</i>
Troncals i obligatòries	99.5	68.5	168
Optatives (2)	—	—	18
Lliure elecció	—	—	21
			207
Oferta de crèdits d'assignatures optatives (1)		60	<i>Relació (1)/(2)</i>
Oferta d'assignatures optatives		17	3
Pràctiques en empreses		Sí	

Desenvolupament de l'ensenyament

En primer lloc s'observa un acompliment general dels programes i una bona valoració de les diferents assignatures per part dels estudiants. També es destaca la bona coordinació entre centre i departament, i, en especial, la figura del coordinador d'assignatura troncal.

Així mateix, hi ha una favorable avaluació de la tutorització dels alumnes i la direcció de projectes de diplomatura.

En relació a la docència pràctica, cal indicar l'interessant organització per part de l'Escola, d'una clínica per a la realització de pràctiques d'optometria i contactologia.

Com a aspectes a revisar, cal dir que es produeix una excessiva atomització de les assignatures, fet que, juntament amb l'elevat nombre d'assignatures optatives existent, suposa dificultats d'organització, tant de compatibilitat entre teoria i pràctica com d'horaris carregats.

Així mateix, la quantitat d'assignatures quadrimestrals també implica calendaris comprimits, que amb l'ús de l'avaluació continuada provoca un elevat nombre d'exàmens i, per tant, sensació de sobrecàrrega, a banda de conduir a la pèrdua de visió global de les assignatures.

Finalment, seria recomanable ajustar millor l'adequació de càrregues lectives de les assignatures del programa al nou pla d'estudis, així com tractar de conèixer amb més detall el treball real que han de realitzar els alumnes.

Taula 3.4.21. Taxes d'èxit i rendiment¹ per al curs 1997-98 de l'ensenyament d'Òptica i Optometria de la UPC

	<i>Taxa d'èxit (aprovat/presentats)</i>	<i>Taxa de rendiment (aprovat/matriculats)</i>
<i>Fase selectiva</i>	65%	63%
<i>Fase no selectiva</i>	78.7%	78.2%
Nombre d'alumnes titulats		166

¹ Només assignatures troncal i obligatòries

Taula 3.4.22. Mitjana d'alumnes per grup i per assignatures obligatòries de l'ensenyament d'Òptica i Optometria de la UPC

	<i>Fase selectiva</i>	<i>Fase no selectiva</i>
Alumnes per grup de teoria	47	87
Alumnes per grup de pràctica	26	32
Alumnes de nou ingrès per grup de teoria		47
Alumnes de nou ingrès per grup de pràctica		18
Alumnes totals matriculats		696
Alumnes equivalents a temps complet		573

Alumnes

Tal com s'observa a la Taula anterior, la majoria d'alumnes ho són equivalents a temps complet i els titulats de l'Escola mostren un alt nivell de satisfacció per la formació rebuda a l'Escola. En general la inserció laboral és molt bona.

En canvi, durant els estudis els alumnes tenen una escassa participació en les activitats culturals de l'Escola, situació que pot ser deguda a diferents factors, un dels quals podria ser l'estructura quadrimestral unida al sistema d'avaluació continuada.

Cal destacar que les taxes més elevades d'abandonaments es troben entre aquells estudiants que no varen entrar al centre en primera opció.

Professorat

El perfil del professorat cobreix totes les àrees de coneixement del pla d'estudis. Actualment són set els departaments implicats en la docència de l'ensenyament, d'entre aquests els més significatius són el d'Òptica i Optometria, el d'enginyeria Química i el de Matemàtica Aplicada III. Tanmateix és el d'Òptica i Optometria el que rep l'encàrrec docent més important per part del centre. La plantilla d'aquest departament és de 58 professors, 11 dels quals tenen el títol de doctor i 29, el de llicenciat. Es recomana, i l'Escola n'és conscient, la necessitat d'augmentar el nombre de doctors.

Cal esmentar positivament el fet que el professorat té un bon coneixement de les necessitats del futur professional. Així mateix, mostra un elevat grau de disponibilitat i accessibilitat en les seves tutories i té una alta implicació en totes les activitats del centre.

Finalment, cal fer referència a la necessitat d'introduir nous mecanismes de reconeixement de l'activitat docent del professorat.

Taula 3.4.23. Dedicació docent del professorat de l'ensenyament d'Òptica i Optometria de la UPC

	<i>% de crèdits impartits sobre el total</i>
Catedràtics d'universitat	0.2%
Titulars d'universitat	2.4%
Catedràtics d'escola universitària	13.09%
Titulars d'escola universitària	57.33%
Associats	27.07%
Altres professors	0%

Instal·lacions

El centre disposa d'una biblioteca específica que ofereix uns serveis valorats molt positivament per part del personal acadèmic i dels estudiants. També l'hemeroteca rep una opinió favorable, així com les sales d'estudi i, en general, l'accessibilitat del centre.

Pel que fa a les disponibilitats informàtiques, cal indicar que el centre de càlcul ofereix als alumnes espais i equipaments ben dimensionats.

Respecte als laboratoris s'observa que els materials per a les pràctiques dels estudiants tenen una dotació moderna, encara que existeix una certa massificació per la manca de capacitat.

Finalment, s'ha d'assenyalar que tot i que l'edifici és nou, es detecta que l'aprofitament de l'espai és molt elevat, quasi al límit de les seves possibilitats.

Relacions externes

En primer lloc es posa de manifest la bona inserció de l'Escola en l'entorn industrial, tot que hi ha poca presència en el món sanitari. Un altre aspecte positiu és el desenvolupament de programes de col·laboració i d'intercanvi en general.

També es valora positivament l'existència d'una ONG, "òpticsxMón", i la possibilitat de crear l'Associació d'Amics de la EUOOT.